

Sygn. akt V KO 65/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **Z. S.**,
oskarżonego z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 18 sierpnia 2022 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w T.
z dnia 27 czerwca 2022 r. o przekazanie sprawy o sygn. akt II K [...] innemu sądowi równorzędnemu, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł :
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w T. postanowieniem z dnia 27 czerwca 2022 r. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy o sygn. akt II K [...] innemu sądowi równorzędnemu, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Wskazał, że sprawa dotyczy znieważenia sędziego Sądu Rejonowego w P., a więc sądu położonego na terenie właściwości tego samego sądu okręgowego – Sądu Okręgowego w P.. Ponadto, wprawdzie wyznaczonego sędzię referenta nie łączyły z pokrzywdzonym relacje koleżeńskie w sferze prywatnej, jednak utrzymywane były wieloletnie kontakty służbowe. W przekonaniu Sądu Rejonowego okoliczności te mogą w odbiorze społecznym rodzić przekonanie o braku warunków¹⁾ do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w T. nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy na wstępie przypomnieć, że instytucja unormowana w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tego względu jej zastosowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, gdy przemawiają za tym szczególne względy, związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Jednym z nich jest autorytet wymiaru sprawiedliwości, dla kształtowania którego należy unikać sytuacji, w których rozpoznanie danej sprawy przez sąd wiązałoby się z ograniczeniem swobody orzekania lub mogłoby – w odczuciu społecznym – prowadzić do uzasadnionego przekonania o braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2021 r., IV KO 4/21, LEX nr 3126169*). W orzecznictwie wskazuje się jednak, że „autorytet i powaga wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie ulegały presji opinii publicznej, ani nie popadały w zwątpienie co do własnych kompetencji w zakresie przeprowadzenia rzetelnego procesu. Racjonalna nieustępliwość w tym względzie sprzyja kształtowaniu się pozytywnego wizerunku organów trzeciej władzy, minimalizując tym samym wątpliwości co do obiektywizmu i niezawisłości w rozpoznawaniu przyszłych spraw, ograniczając tendencję do nadużywania stosowania właściwości delegacyjnej w związku z inicjatywami sądów na tle wątpliwości co do respektowania gwarancji sprawiedliwego procesu (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2011 r., III KO 72/11, LEX nr 1044040; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r., III KO 81/09, OSNKW 2010/2/20, LEX nr 551465*).

Należy zauważyć, że kontakty służbowe sędziego zasiadającego w składzie orzekającym Sądu właściwego do rozpoznania sprawy ze stronami postępowania, w tym z pokrzywdzonym, są zjawiskiem naturalnym, które samo w sobie nie podważa przekonania o braku obiektywizmu sądu, a zatem nie godzi w dobro wymiaru sprawiedliwości. Sąd Najwyższy wypowiadał się w tej kwestii wielokrotnie i nie ma potrzeby czynienia w tym zakresie szerszych rozważań (*zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2021 r., II KO 81/21, LEX nr 3335532; z dnia 23 listopada 2021 r., V KO 75/21, LEX nr 3330872; z dnia 29*

grudnia 2021 r., II KO 102/21, LEX nr 3322294; z dnia 3 listopada 2021 r., II KO 78/21, LEX nr 3333639). Warto jedynie podkreślić, że również same tylko kontakty zawodowe pomiędzy sędziami, z których jeden z nich jest stroną postępowania, co do zasady nie podważają przekonania co do bezstronności sądu. W takiej właśnie sytuacji powinnością organu orzekającego jest rzetelne rozpoznanie sprawy z uwzględnieniem szczególnej potrzeby zadbania o autorytet wymiaru sprawiedliwości, np. poprzez zapewnienie – w miarę możliwości – jawności zewnętrznej rozprawy oraz klarowne, kompleksowe zaprezentowanie ustnych i pisemnych motywów wydanego orzeczenia, jeżeli takie zostanie sporządzone. Wystarczającą natomiast gwarancją bezstronności sądu jest instytucja wyłączenia sędziego (art. 40-43 k.p.k.), która w niniejszej sprawie spełniła swą funkcję.

Nie może zatem dziwić fakt, że sprawa była pierwotnie rozpoznawana przez Sąd Rejonowy w P. jako sąd właściwy miejscowo na zasadach ogólnych i czego rezultatem było wydanie przez ten Sąd wyroku nakazowego w dniu 21 maja 2021 r., sygn. akt VII K [...] (k. 84), od którego obrońca oskarżonego wniósł sprzeciw. Dopiero na skutek wyłączenia większości sędziów²⁾ tego Sądu i wynikającej z tego faktu niemożności rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy Sąd Okręgowy w P. przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w T. (postanowienie z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. akt IV Ko [...], k. 153). Rozpoznając z kolei wnioski sędziów tego Sądu uznał, że brak jest podstaw do wyłączenia 3 sędziów³⁾, w tym sędziego będącego aktualnie sędzią referentem w sprawie Z. S., albowiem z pokrzywdzoną łączyły ich jedynie kontakty zawodowe (postanowienie z dnia 27 kwietnia 2022 r., sygn. akt IV Ko [...] k. 188). Takie stanowisko jest uzasadnione w świetle regulacji art. 41 k.p.k. i koresponduje z prezentowanym w niniejszej sprawie zapatrywaniem prawnym na gruncie instytucji określonej w art. 37 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

